

SCOTT over HONDEN

een bloemlezing uit: "The Voyage of the DISCOVERY"

door Robert Falcon Scott

vertaald door: Eris Koops

Capt. Robert Falcon Scott is vooral beroemd geworden door het noodlottig einde van zijn laatste Zuidpoolexpeditie. Voor die mislukking draagt hij zeker verantwoordelijkheid. Maar het is al te gemakkelijk om die mislukking toe te schrijven aan zijn gebrek aan vertrouwen in sledehonden. Sledehonden die zijn "concurrent" Roald Amundsen met zoveel succes wist te gebruiken in de race om de Zuidpool. Scott had namelijk op z'n eerste Zuidpooltocht, de Nationale Antarctische Expeditie in 1901 al ervaring opgedaan met het gebruik van sledehonden. Wie kennis neemt van zijn bevindingen zal een aanzienlijk genuanceerder oordeel vellen. Er zijn helaas geen foto's van de honden beschikbaar. E.K.

Op 6 augustus 1901 vertrok de expeditie uit Engeland met het schip de Discovery, richting Nieuw-Zeeland. Op 21 december doen ze Port Chalmers aan om de laatste voorraden in te nemen.

Op zaterdag 21 december lag de Discovery aan de kade, klaar om zee te kiezen en heel diep geladen. Onderdeks was ieder ruim en elke opslagplaats tot de nok volgestouwd, en zelfs de hutten stonden vol met vreemde pakken waar geen ander hoekje voor gevonden kon worden. Maar het tafereel aan dek sloeg alles. Ook hier de talloze kisten waar geen betere plek voor gevonden kon worden. Het achterdek werd in beslag genomen door een verschrikte meute van 45 schapen, een laatste en zeer welkom geschenk van de Nieuw-Zeelandse boeren. Tussen deze deinende massa stond de roerganger aan het stuurwiel. Verder naar voren stonden balen voedsel, en de ruimte die over bleef werd bezet door onze 23 huilende honden, die in een wilde staat van opwinding verkeerden.Hier en daar stonden groepjes vrienden te wachten voor de laatste handdruk en om ons voorspoedige vaart te wensen, en bijgeval de partijen in een hondengevecht te scheiden....

31 januari is de Antarctische kust in zicht, maar kan de Discovery door het zee-ijs niet verder. Scott verzucht dan: Hadden we toen de mogelijkheden van de hondensleden maar gekend, zoals we die later zouden ervaren, en waren we op zulke avonturen voorbereid, zou ik zeker het ijs overgestoken zijn naar die verre heuvels. Hoewel het plan wel bij ons opkwam, scheen het ons in die situatie een ongerechtvaardigd risico en vertraging op te leveren....

13 februari

In de ochtend meerden we het schip met de achterstevan aan de ijsvoet en gingen voort met onze bouw activiteiten. Het was kalm en helder weer, en we maakten goede vorderingen. We probeerden een team honden een lichte slee heuvelopwaarts te laten trekken, met onderdelen voor de kleine hutten. Sommige trokken goed, maar anderen waren klaarblijkelijk jong en ongeïfend. Sommige waren bijzonder timide en kropen weg bij de geringste poging ze voort te drijven, anderen vochten waar en wanneer ze maar konden. Het ging niet snel, maar uiteindelijk waren alle onderdelen toch boven....

14 februari

We hebben alle honden aan land gebracht, en hun kennels zijn verspreid over de helling onder

de hutten. Ze weeklagen bitter, maar het is een goede opruiming voor het dek, dat er al weer wat schoner uit gaat zien....

18 februari

Er zijn onlangs discussies geweest over de noodzaak van een zweep bij het sleehondenrijden, en vandaag hadden de felste tegenstanders Armitage en Bernacchi, die respectievelijk voor en tegen dwangmatige methoden waren, een wedstrijd. Ze kozen elk hun eigen team, en door toeval of opzet selecteerde Armitage al de vechtersbazen terwijl Bernacchi's team voornamelijk uit jongere en schuwere honden bestond. Aanvankelijk kon geen van beide teams er toe bewogen worden om te starten, er was een wilde verwarring van in elkaar gedraaide lijnen en opwindende gevechten. Maar uiteindelijk wist Bernacchi onder aanvuring van de toeschouwers zijn dieren tot een eensgezinde draf te bewegen, van waaruit ze in galop overgingen, en de koers zettend naar een steile sneeuwhelling hun menner buiten adem achter lieten. Hoewel dit niet bepaald de demonstratie van beheersing was die ons voor ogen stond, had het andere team zelfs geweigerd in draf te gaan, en ging de eer die dag naar de advocaat van de zachte overreding....

20 februari

De honden mogen nu met z'n allen los rondlopen. Er wordt veel minder gevochten dan we dachten. Ze gaan uit vacht, ik veronderstel dat het de tijd is, dat ze zich op het noordelijk halfrond op de zomer zouden voorbereiden door te ruien. Maar het lijkt me een verschrikkelijk vooruitzicht wanneer ze de winter in aantocht is....

begin maart

....Ondertussen konden we alleen aan land komen met de boten, en als de wind te veel aanwakkerde was de verbinding geheel verbroken.... Om deze reden waren we niet in staat de moord op twee honden van ons team te voorkomen, hoewel we er ooggetuigen van waren. We betreurden het vriendelijke maar onvoorzichtige beleid dat deze dieren had toegestaan vrij rond te lopen in plaats van aan de ketting te liggen. Hier dwaalden we weer door gebrek aan ervaring. De honden waren de laatste tijd bijzonder rustig. Elk had zijn eigen kennel, en z'n eigen ruim bemeten voer. Ze kregen genoeg oefening en mochten vrijelijk rondrennen. Er scheen echt niets te zijn waar ze ruzie om konden maken, en ze hadden ons dagenlang in slaap gesust door heel tevreden en vriendschappelijk samen te leven. Maar hoe anders is de hondenmoraal! Naar we later begrepen, toen we hen wat beter kenden, wachtten ze gewoon hun tijd af. Sommigen van hen waren weggeweest op een sledetocht; waarom waren zij uitgekozen? Wat voor extraatjes en aandacht hadden zij gekregen, die aan de hele groep toekwamen? Zij waren het voorwerp van verdenking. Ze konden geen goed meer doen; het had geen zin te kwispelen en vriendelijk te doen, wanneer ze zo'n laaghartig spelletje gespeeld hadden! Dat was gewoon brutale misleiding! Men kan slechts veronderstellen dat zulke gedachten in hondse breinen opkomen, omdat het resultaat altijd hetzelfde is. Laat een hond onverdiend aangehaald worden of meer dan z'n deel aan voedsel ontvangen, of meegenomen worden voor de slee: het is onvermijdelijk een bron van argwaan voor de rest. De eerste grom, de eerste stap over de territoriumgrenzen, en niet ééntje, maar de hele meute springt er bovenop, en zelfs de dikste vacht is maar een armzalige bescherming tegen die bloeddorstige hoektanden. Soms heeft een hond zo'n dominant karakter en zo'n woeste wijze van optreden dat hij zich kan veroorloven anders behandeld te worden dan de rest. Maar zelfs hij moet kritiek door verhoogde agressie smoren, als hij een bepaalde tijd afwezig is geweest. Zo'n hond wordt de natuurlijke leider van de groep; hij is voortdurend op z'n hoede; hij wacht geen meningsverschil af, maar gaat bij het eerste teken van ongehoorzaamheid meteen in de aanval, omdat hij weet dat de scherpste en snelste tanden de doorslag geven. Dit inzicht in de

hondenaard kwam geleidelijk tot ons. Het was op 15 maart dat we van de oever afgesneden waren, en we bij gelegenheid naar de honden keken die in de sneeuw rond darden, dat we getuige waren van de eerste aanval.

Er klonk een snauw, een wilde troep stortte zich op één punt en de gruweldaad was een feit, voor we ons realiseerden dat de vrede verstoord was. We schreeuwden en floten, maar we hadden onze adem kunnen sparen. Na het gebeuren keerde de vrede weerom en afgezien van de stijve en levensloze figuur in de sneeuw kon men zich nauwelijks voorstellen dat er iets gebeurd was. De volgende dag stond er een harde wind, maar we vonden dat we het risico van de over-tocht moesten nemen om deze bloeddorstige monsters aan de ketting te leggen. Maar zelfs terwijl de mannen in de boten stapten werd de tragedie van de vorige avond herhaald, en nog een arm beest lag levenloos op de ijsvoet. Toen de mannen aan land kwamen verwelkomden de moordenaars hen alsof er niets bijzonders was gebeurd, en op een paar uitzonderingen lieten ze zich zonder moeite pakken en aanlijnen. Toen werden ze één voor één voor hun slachtoffers geleid en zwaar afgeranseld. Deze afstraffing luchtte wel onze terechte verontwaardiging op, maar wederom geloof ik dat we ons de moeite hadden kunnen besparen, want de honden begrepen kennelijk niet waar het allemaal om ging. Je kunt het wezen van de honden niet veranderen. Ondertussen hadden we echter twee goede sledehonden verloren, wat we ons slecht konden veroorloven, en zo besloten we dat de overblijvende dieren, hoe vervelend ze dat ook mochten vinden, aan de ketting zouden blijven. Zoals we verwachtten, bleken de slachtoffers twee vriendelijke rustige dieren te zijn die pas van een sledetocht waren teruggekeerd....

Als de slede-expeditie onder leiding van Royds terugkeert, worden de ervaringen met de honden uitgewisseld:Royd's verslag was zo laconiek, dat passages er uit een goed idee kunnen geven van problemen waar een onervaren sledereiziger mee te maken kan krijgen.

4 maart

....Boven beet Nigger Gus zo lelijk in z'n bek dat ik de laatste terug moest sturen. 6.00 uur. Gestopt voor thee, twee tenten opgezet; Barne's oor vertoont bevrozing; verschillende mannen hadden kramp in hun linkerbeen, ik heel erg; toen we weer op pad gingen hadden Vince en ik bevrozingen onder de neus. De honden trokken goed; een paar gevechten en wat moeilijkheden; Boss liep weg. 8u15. De honden wilden niets eten; een brander gebroken, vervelend, omdat we nu op één brander voor zes man moeten koken. De meesten hebben nu kramp.

5 maart

We komen moeizaam vooruit. Quartley's voeten doen veel pijn. Tent opgezet en onderzocht; geen bevrozing, maar wel heel koud; laat hem nu bontlaarzen dragen. Verschillende honden hebben bloedende voeten; de sneeuw wordt zwaarder; iedereen zweet erg, we zinken bij iedere stap 30 cm in de sneeuw. De mannen zijn gaar, de honden doodop; zo kamp gemaakt.

6 maart

De sneeuw wordt dikker en zachter. Ga nu op het land af in de hoop op betere omstandigheden. Barne's hond blijft liggen en weigert te werken. Lijkt me het beste om over verse sneeuw te rijden en niet over voetstappen. 6.30 uur. Gedwongen halt te houden; mannen en honden volkomen op. De honden hebben veel last van hun voeten, ze likken ze hevig als we halt houden. Verscheidene mannen hebben kramp; we voelen onze rug- en beenspieren afschuwelijk. Weller was zo uitgeput dat hij over de slee viel toen we stopten en de slingerthermometer brak. Maar ongeveer 4 mijl afgelegd....

Capt. Scott vervolgt:

31 maart

De volgende dag gingen we van start met twaalf man, verdeeld in twee ploegen, elk met een reeks sleden en negen honden....De lasten waren theoretisch verdeeld, 90 kg per man en 45 kg per hond. De eerste ontdekking die we deden was, dat de honden volstrekt weigerden om volgens onze theorie te werken. De besten konden slechts zo'n 25 kg trekken, en dat met de grootste tegenzin; de rest hing troosteloos in het tuig en moest half geleid, half gesleept worden over het bevroren oppervlak. Het geheel ging buitengewoon moeizaam, en met het zware trekken en de voortdurende noodzaak om de weg vrij te maken kwamen we uiterst langzaam vooruit, en we wensten van harte dat we het hele hondenteam veilig aan de ketting hadden laten liggen. Het was een opmerkelijke omslag van onze verwachtingen. We weten eigenlijk niet waarom, maar we hadden nooit anders gedacht, dan dat onze honden als ze de kans kregen met opgeheven hoofd en staart hun last zouden trekken. Om ze nu zo te zien met beide uiteinden over de grond slepend, was een zware schok voor onze onervarenheid. We leerden later dat het een slecht plan was mensen en honden voor een slee te combineren. De honden hebben hun eigen tempo en manier van trekken, en geen van die twee is aangepast aan de ongelijkmatige beweging veroorzaakt door de marcherende mannen. Zowel mensen als honden hebben liever een lichte last, maar eerstgenoemde worden minder snel ontmoedigd door een zware last.

Maar in dit geval was er een nog sterkere reden voor de ondoelmatigheid van de honden. Ze ruiden hun vacht; het dikke bont kwam er met handenvol uit, en de jonge donsacht eronder bood een armzalige bescherming tegen de bitterkoude winden die ons tegemoet kwamen. De gewoonten van de dieren waren natuurlijk aangepast aan hun noordelijke woonplaatsen, waar op deze tijd de zomer zou aanbreken en waar ze zonder twijfel maar wat blij zouden zijn hun dikke winterkleed kwijt te raken. Maar de natuur heeft wel een bijzonder slecht tijdstip uitgekozen door ze hier op hetzelfde moment te laten ruilen. In feite hadden onze honden het de eerst volgende weken zwaar te verduren door hun iele vachten, en we konden weinig doen om hen te helpen. Maar de natuur scheen zich haar vergissing te realiseren, en kwam snel met de redding: de nieuwe vachten groeiden verbazingwekkend snel, en voor de winter ons vast in z'n greep had was elk dier weer omhuld door z'n normale dikke wollen kleed. Hier kan opgemerkt worden dat ze in het voorjaar weer verhaarden; wat er de volgende herfst zou gebeuren kan ik niet vertellen, omdat tegen die tijd ons hele team helaas gesneuveld was. Maar het leek alsof ze reeds aangepast waren aan hun nieuwe omgeving.

Het feit dat de honden weigerden hun deel van het werk te doen op deze sledetocht, betekende natuurlijk dat wij aanzienlijk meer dan ons deel moesten doen, en dat de resulterende lading per man beduidend hoger was, dan we naderhand aan een expeditie zouden opleggen. We waren praktisch gedoemd te falen, maar elk uur was een onschatbare ervaring....

Onze herfst expedities waren ten einde, en lieten me genoeg stof tot nadenken. Op een of andere manier was elke reis een mislukking geweest. We hadden weinig tot geen tastbare resultaten van onze inspanningen. De fouten waren duidelijk: voedsel, kleding, alles was verkeerd, het hele systeem was slecht. Het was duidelijk dat er een grondige reorganisatie moest plaatsvinden voor de lente, en dat er een winter voor ons lag waar in dat z'n beslag moest krijgen. Ik heb deze problemen in detail beschreven, deels om te laten zien hoeveel we van onze fouten geleerd hebben, deels omdat men zich moet realiseren dat sledenrijden niet zo simpel is als men zou denken.

De winterstormen woeden in alle hevigheid

4 mei

De wind is naar het zuidoosten gedraaid, en hoewel er nog wat stuifsnieuw is, waren we vandaag in staat naar buiten te gaan en de gevolgen van de storm te aanschouwen....

De honden, of liever hun kennels zijn vanmorgen uitgegraven, en er was niets aan de hand. We hebben ze onlangs van de kust gehaald en ze een plekje vlak bij de boeg van het schip gegeven. Gelukkig stond er geen waar de sneeuw het meest opgestoven was. Het is echter duidelijk dat de honden er niet van houden ingesneeuwd te raken. Weinigen hadden hun kennel gebruikt gedurende de storm, maar ze gaven er de voorkeur aan om zich buiten in de sneeuw op te rollen, waar ze zich af konden schudden als het pak sneeuw te zwaar werd.

5 mei

.... De honden hebben hun recente ontkleedde staat achter zich, en hebben prachtige dikke vachten ontwikkeld....

31 mei

....Tot m'n spijt werd Paddy, één van de honden, vanmorgen dood gevonden. Sectie onthulde een diepe wond in z'n zij, en toen Nigger, de erkende leider van de groep, met de meest onschuldige uitstraling en kwispelend naderbij kwam, bleek dat hij 's nachts uit z'n halsband was geslipt, en het was niet moeilijk te raden wat de oorzaak van de ramp was, en de schuldige aan te wijzen. Het merkwaardige is, dat Paddy Nigger's enige echte vriend leek te zijn; hun kennels grensden aan elkaar en omdat Paddy genoeg nam met de tweede plaats, leek er geen kans op zo'n uitbarsting. De misdaad moet in het holst van de nacht hebben plaatsgevonden, en we zullen helaas nooit de oorzaak weten. We moeten alleen een extra gaatje in Nigger's halsband maken. Ik verwacht niet meer verliezen bij ons hondenteam; dit is het tweede verlies sinds de winter inzette, daar de arme David zondag door onbekende oorzaak stierf. Ik denk niet dat het mogelijk is nog beter voor de honden te zorgen dan we al doen. Iedere hond heeft z'n eigen baasje onder de mannen, en iedere baas schept er genoeg in te zien dat zijn dier goed verzorgd wordt. De meest zorgzame zijn voortdurend bezig extra schuilplaatsen te maken, de kennels met zeilen af te dekken en er in 't algemeen naar te streven hun lasten te verlichten.

1 augustus

Er zullen maar weinig dingen mooier zijn dan onze omgeving op een kalme nacht in het maanlicht....Het oog dwaalt over de glanzende vlakke tot aan de nevelwitte horizon en de zachte zilveren contouren van de bergen daarboven en er achter. Zou men ze niet allang kennen, is het moeilijk voor te stellen dat ze echt zijn, zo'n diepe betovering lijkt er op dit tafereel te rusten. En het is inderdaad een betovering die niet alleen op mensen werkt, want in dit soort nachten verheffen de honden hun stem en verenigen zich tot een koor dat de meest fervente slapers wekt. Wat voor overgebleven instinct uit vroeger eeuwen hen tot deze gewoonte aanzet kunnen we nooit raden; maar op deze kalme, heldere maanverlichte nachten, wanneer ze allemaal vredig opgerold liggen te slapen, zal er één plotseling het hoofd opheffen en uit de diepten van z'n keel een langdurige ijselijke weeklacht laten horen, totaal anders dan het geluid wat hij onder normale omstandigheden kan voortbrengen. Als de toon wegsterft neemt een ander dier het over, en een ander en nog een ander, totdat de heuvels met dezelfde treurige weeklacht echoën. Er is geen nodeloze haast, geen grauwen en snauwen, wat duidelijk maakt dat dit een plechtig gebeuren is, een heilige rite die onder deze omstandigheden uitgevoerd moet worden. Als men geneigd is tot sentimentaliteit, wat op zo'n nacht te vergeven is, schijnt dit koor bijna de smarten der eeuwen te bevatten; als begeleiding

van de uitgestrekte verlatenheid buiten raakt het de diepste dalen der droefenis. Maar wie niet sentimenteel aangelegd is, en toe is aan een verfrissende slaap, bezit het zo weinig charme, dat men probeert er een eind aan te maken met roepen, of stukken ijs. Als regel gaan de dieren zo in hun bezigheden op en vergeten hun omgeving, dat zelfs deze uitbarstingen hen niet vermogen te storen, en men hen tenslotte met een stuk biscuit of zeehondenvlees tot zwijgen moet brengen....

16 augustus

We hebben nu drie nesten met puppies in verschillende stadia van ontwikkeling. "Vincka", de lievelings samojeed van Armitage, heeft er vier van een maand oud, die nu naar elkaar grauwen en happen dat het een lust is. "Blanco" wierp er vijf op de 11e. Ze wist er tot nog toe twee te doden, maar de rest van haar gezinnetje opent net de ogen voor deze vreemde wereld, en ravotten in hun warme nestje met schelle kefjes. Vandaag heeft "Nel" er nog zeven aan ons puppy aantal toegevoegd. Ze zien er uit als zeven kleine blinde ratjes, maar zij bewaakt ze jaloers met dreigend grommen als iemand naderbij komt. We zullen het laatste nest waarschijnlijk tot vijf reduceren, zodat we er totaal een dozijn overhouden.

Elke moeder heeft een eigen comfortabel onderkomen onder de beschutting van het voordek, en krijgt voldoende warmte door het stro en de linnen zakken waar ze rijkelijk mee voorzien zijn. Vincka neemt haar moederlijke plichten zeer licht op en besteedt de dag met het plagen van haar kroost, waarschijnlijk met het idee dat ze er zijn om met haar te stoeien. Maar haar pups zien het in een ander licht: in hun kopjes zit de drang tot onderzoeken, en ze hebben zo genoeg van hun moeders lichtzinnigheid, dat ze met grommen en bijten reageren op haar speelse uitdagingen, en af en toe een vlaag van woede krijgen. Blanco is een dame vol laaghartige streken, wat haar bij de mannen niet populair gemaakt heeft. Het was ook niet te verwachten dat ze een goede moeder zou zijn, zoals blijkt. Haar drie kleine wurmen zouden zonder menselijke steun kwalijk in leven blijven. Maar Nel belooft in alle opzichten een modelmoeder te zijn. Ze was altijd erg humeurig, maar de verantwoordelijkheid voor haar gezin heeft van haar een haaibaai gemaakt. Men moet haar met de grootste voorzichtigheid naderen, en zorgvuldig alles vermijden wat ze verdacht zou kunnen vinden. Maar als ze er zeker van is dat men met goede bedoelingen komt, wil ze zich wel verwaardigen hulp tot zekere hoogte te aanvaarden.

We hebben ook "Brownie", een van de andere honden een tijdje onderdak geboden. Hij is een heel aardig beest met vriendelijke manieren, die hem eigenlijk meer een gezelschapshond maken. Toen hij dus hevig bevend in de kou aangetroffen werd, streken we de hand over ons hart en brachten hem onder de voorplecht. Toen we hem beter in de gaten hielden bleek dat hij eigenlijk de boel beduvelde, en alleen bibberde als er iemand in zicht kwam. Hij had duidelijk door dat hij aan boord niet alleen een warmer nest zou krijgen, maar ook meer van de tussendoortjes waar hij zo'n trek in had. Daarom hebben we vandaag voet bij stuk gehouden en hem weer buiten gezet.

Er zit een wereld aan karakter in deze beesten. Het meest spijtige is dat ze er niet toe gebracht kunnen worden aan een opdracht te gehoorzamen, tenzij ze in het harnas zitten. Zelf hebben ze daar het meeste nadeel van, omdat ze menige wandeling mislopen. Om ze voortdurend aan de lijn uit te laten is bijna niet te doen, omdat ze de hele tijd hard trekken, waarbij merkwaardigerwijs eerder de hond dan de mens de richting van de wandeling bepaalt. Op andere momenten zijn ze weer bijzonder gedwee en doen hun best, braaf naast je lopend duwen ze hun neus tegen je hand in de meest kameraadschappelijke stemming. Tot men de lijn zorgeloos laat vieren, en weg zijn ze, hun eigen doelen achterna, en ze worden niet meer

gezien tot een wild rumoer in de kennels hun terugkeer markeert en iemand er op af moet stormen om een gevecht te voorkomen.

Hun favoriete sport is zeehondje pesten. Het jachtinstinct is overheersend. De meest lusteloze, afgeknoedelde of verveeld uitziende hond of team van honden hoeft maar een glimp op te vangen van zwarte stippen ver weg die op de aanwezigheid van zeehonden duiden, om als door een schok getroffen in een wilde staat van opwinding te geraken. Als iemand één hond aan de lijn heeft loopt hij kans dat het hem overvalt en hij het volgende ogenblik òf geen hond meer heeft òf op z'n buik woest wordt voortgesleurd. Als hij een team voor een zwaarbeladen slee heeft staan blijkt de last die net de honden nog ontmoedigde slechts een bagatel te zijn, en mag hij van geluk spreken als hij er zich nog op tijd op kan storten, teneinde niet achtergelaten te worden.

In het begin van de winter, toen de zeehonden vaak opdoken, zetten loslopende honden onmiddellijk de jacht in, en zou een woest geblaf in de verte weldra duidelijk maken wat zich daar afspeelde. We deden onze best deze rondzwerfende dieren te vangen, om het afslachten van de ongelukkige zeehonden te voorkomen, maar daar slaagden we natuurlijk niet altijd in, en meer dan één stoffelijk overschot was het bewijs van deze plundertochten. In alle gevallen was de geplaagde zeehond letterlijk doodgekwd: er waren geen noemenswaardige wonden aan het lichaam. In feite is de huid veel te dik voor een hond om er met z'n tanden door te komen. De belagers moeten om hun ongelukkige slachtoffer heen gedanst hebben, van alle kanten aanvallend en happend, en hem geen moment rust gegund hebben tot de levensgeesten geweken waren. De folteraars probeerden niet eens van hun slachtoffer te eten, en het is te betwijfelen of ze dat zouden kunnen. Vrij snel nadat hij geen weerstand meer bood moeten ze kalm weg gedraafd zijn, op zoek naar nieuw vertier. Het is per slot een voordeel dat ze op deze manier geen voedsel kunnen bemachtigen, omdat ze zo uiteindelijk gedwongen worden naar het schip terug te keren.

In verband hiermee trad er later een merkwaardig voorval op. Enkele dagen voor het hondenteam nodig was voor een slede trip naar het zuiden, namen twee van de mannen hun honden, "Birdie" een krachtig maar timide en nerveus beest en "Snatcher" een lichter gebouwd dier, mee uit voor een wandeling. Na een tijdje lieten ze hen onnadenkend los, met het idee dat ze, gehandicapt door de ketting, weer gemakkelijk te pakken waren. Maar de dieren, die zich in hun vrijheid verheugden, verdwenen weldra uit het zicht. Er gingen dagen voorbij zonder enig teken, en ten slotte moest ik zeer tegen m'n zin zonder hen vertrekken. Toen ik twee weken later terug kwam, vernam ik, dat Snatcher plotseling opgedoken was, heel erg vermagerd en uitgehongerd. En omdat zeehonden waarschijnlijk ten grondslag lagen aan de problemen, was een groep gaan zoeken langs de kust naar het noorden, en hadden Birdie uiteindelijk in uitgehongerde toestand aangetroffen, door z'n ketting aan de sneeuw verankerd, die stevig vastgevroren zat onder het lichaam van een reusachtige dode zeehond. De honden moeten hem doodgekwd hebben, en in de worsteling moet hij over Birdies ketting gerold zijn, en hem op die manier gevangen hebben gehouden. Maar het is merkwaardig, dat hij daar lag te verhongeren met zoveel voedsel binnen handbereik, en je vraagt je dus af hoe lang het andere dier bereid was met z'n kameraad te hongeren, in plaats van hem te verlaten. Je komt er toch nooit achter welke waarde je werkelijk aan zo'n verhaal moet hechten.

Om het werken met hondensleden te beschrijven, citeert Scott uit het werk van Sir Leopold McClintock: Het staat als een paal boven water dat het reizen met de slee door de poolgebieden een Engelse uitvinding is; het is het directe product van de drang tot

onderzoeken, die ons ras zoveel eeuwen onderscheiden heeft, en ons tot de glorieuze ontdekkingen binnen de poolcirkel gevoerd heeft.... De volgende woorden zijn meer dan 30 jaar geleden geschreven door Sir Leopold McClintock, en geven een goed idee van de omstandigheden waaronder deze manier van reizen werd ontwikkeld, de doelen die men wilde bereiken en de staat van volmaaktheid waartoe het gekomen is....

Sir James Ross, die zeer verdienstelijk is geweest op alle zes reizen van Parry en John Ross tussen 1818 en 1834, vormt de schakel tussen hun en de zoekexpedities die begonnen in 1848, waarvan hij over de eerste het bevel voerde. Hij kende de platte sleden uit het Hudson Baai gebied, die alleen in diepe sneeuw gebruikt kunnen worden, omdat ze over het oppervlak glijden. Hij was ook bekend met de Groenlandse hondenslee met z'n smalle hoge glijders, bedekt met been of ivoor, die door de gewoonlijk dunne sneeuwlaag heensnijden en over het ijs eronder glijden. Hij was vertrouwd met de verschillende varianten van deze typische vormen die gebruikt werden op de Arctische expedities van Parry en John Ross. Hij had bovendien verschillende reizen gemaakt met de inwoners van Boothia Felix, met als hoogtepunt de ontdekking van de magnetische pool, en op één van deze reizen was hij 92 dagen van zijn schip, een tot dan toe nog niet vertoonde tijdsduur. Het was onder zijn leiding dat onze sleden en tenten werden gemaakt in 1848; en behoudens kleine wijzigingen zijn deze ontwerpen in zwang gebleven bij alle volgende expedities.

De tent behoeft weinig beschrijving. Het tentdak heeft een nokhoogte van twee meter, aan beide einden ondersteund door twee schuine palen, en beslaat een langwerpige ruimte die aan de hele ploeg plaats biedt, als men dicht tegen elkaar aan ligt. Hij dient vooral om beschutting tegen wind en jachtsneeuw te bieden. De slee is een belangrijker uitrustingsstuk. Het meest geschikt naar onze ervaring is een slee met brede glijders, zo'n 8 cm breed, die vrij hoog staat, en de lading ongeveer 30 cm boven het ijs draagt. Een gemiddelde slee is 90 cm breed en 3 meter lang, en wordt door zeven man getrokken. Hij wordt zo licht mogelijk, als de sterkte toelaat, geconstrueerd, omdat ieder pond bespaard aan hout en ijzer meer voedsel op de slee betekent. Al onze sleden werden door de zeelieden getrokken, wat buitengewoon zwaar werk is....

....In de laatste jaren van de eeuw bracht de Jackson-Harms-worth expeditie drie winters door op Franz-Josef land, en voerde verschillende slede expedities uit met honden en pony's; ook hier weer werd de inspanning niet voldoende volgehouden, om veel aan onze kennis bij te dragen. Sinds 1853 zijn de verbeteringen geheel in het buitenland ontwikkeld, en daar moet de moderne reiziger dan ook kijken voor het beste en nieuwste op dit gebied....en de historische reizen van grote onderzoekers als Peary en Nansen bestuderen. De slede-uitrusting die wij meenamen naar het zuiden was het resultaat van vele raadplegingen. Ik moest in hoge mate afgaan op de ervaring van anderen, in het bijzonder de ervaring van Armitage, wiens interesses samenvielen met onze expeditie....

De moeilijkheden waren groot. Er was in Engeland een kwarteeuw verstreken sinds de laatste slede-expeditie van enige omvang, en gedurende die tijd was er geen enkele slee en nauwelijks enig uitrustingsstuk in dit land vervaardigd. De populaire verslagen van voorgaande expedities waren niet geschreven met het oog op een precieze weergave van alle benodigdheden, en van geen geheugen kon je nog verwachten dat het na zo'n tijdspanne deze details nog zou bevatten: de kunst was verloren gegaan. Maar gelukkig had de geniale Nansen het overgebracht of opnieuw opgebouwd in Noorwegen. Na de methoden van de oude Engelse sledereizigers gemoderniseerd te hebben had hij een groep vakmensen om zich heen

verzameld, die zijn ideeën begrepen en konden uitvoeren. Christiana was om zo te zeggen het middelpunt van de slede-industrie geworden....

In de herfst van 1900 bezocht ik Christiana, en in Nansen's gezelschap ondervroeg ik de verschillende vakmensen die onder zijn supervisie werkten, terwijl ik van de onderzoeker zelf menige praktische aanwijzing kreeg....

Het belangrijkste deel van de slede-uitrusting is de slee zelf. Onze sleden werden in Christiana gemaakt, om zo alle wijzigingen en verbeteringen door Nansen gesuggereerd te bevatten. Het belangrijkste verschil met de modellen van de oudere onderzoekers was een afname in breedte en een toename in glijdoppervlak. Zo'n slee als wij ze gebruikten bestond uit twee lange glijders, van onder licht afgerond en met een verstevigingsrib aan de bovenkant. Aan beide kanten opgebogen. De verstevigingsrib is op regelmatige afstanden van gaten voorzien, waar de opstaanders in vast gebonden worden; dat zijn houten pijlers van zo'n 10 cm lang. Aangrenzende opstaanders worden verbonden met kruishouten, en de toppen van de staanders worden aan weerszijden verbonden met een lange dunne strook hout, die in verbinding staat met de opgebogen einden van de glijders. Er zijn vier, vijf of zes paren staanders, afhankelijk van de lengte van de slee.

Van de talrijke verbindingen die zo gemaakt worden, zijn alleen de verbindingen met de kruishouten stijf. Deze worden verstevigd met stalen steunen die met draad aan het frame gebonden zijn. Het is van het grootste belang dat de andere verbindingen flexibel zijn, opdat de slee over ruw terrein hanteerbaar is, en daarom worden deze verbindingen met bindsels van huid of geteerde hennep gemaakt. De slee die zo is opgebouwd is zeker geen stijve constructie. Als je hem aan een hoek optilt kun je hem in het midden zien doorzakken. Wanneer hij over een ruw oppervlak wordt voortgesleept is het zelden mogelijk een deel van de glijder niet in contact met de bodem te zien. Het is zelfs fascinerend een zwaarbeladen slee op slangachtige wijze te zien voortgaan. Als de lading goed gespreid wordt, zinkt er geen stuk te diep weg.

Hart tot hart gemeten was op één uitzondering na bij al onze sleden de afstand van de glijders 43,5 cm. De glijders zelf waren 9,5 cm breed, zodat de breedte van kant tot kant uitkwam op 53 cm. In totaal hadden we 20 sleden toen we begonnen, en deze voorraad bleek nauwelijks genoeg voor twee jaar werk. We hadden er wel anderhalf keer zoveel kunnen gebruiken, doordat veel van onze reizen door buitengewoon ruw terrein gingen. Deze sleden waren er in verschillende lengten; we hadden er twee van 3m65, zes van 3m35, negen van 2m75 en drie van 2m13. Die van 3m35 bleken verreweg de geschiktste voor ons werk, terwijl ook die van 2m75 veel gebruikt werden. De lengte van 3m65 overschreed net de grens van hanteerbaarheid, terwijl de korte sleden relatief stijf waren en zo slipten op een ruwer oppervlak, dat ze vaak lastiger te trekken waren dan de zwaardere en langere.

Als we 3m35 als de beste lengte voor dit type houden, hebben we een betrekkelijk lange smalle slee, heel anders dan de oude Arctische slee van 3 meter lang en 90 cm breed. De voordelen van de langere slee zijn een toegenomen bestendigheid tegen trekspanningen en een gemakkelijker beweging over onregelmatigheden in het oppervlak. Anderzijds heeft het bredere type een grotere stabiliteit, en een groter laadvermogen. Onze eigen sleden moesten met grote zorg beladen worden, om het zwaartepunt laag te houden, en zelfs dan nog kapseisden ze regelmatig op de sastrugi. Ondanks deze nadelen geef ik toch de voorkeur aan de lange smalle vorm. De toename van het glijderoppervlak, door Nansen toegepast in wat hij "ski-glijders" noemde, was de natuurlijke uitkomst van zijn voorbereidingen op z'n tocht door

het binnenland van Groenland. En omdat onze omstandigheden daar erg op lijken, is het een gelukkige zaak dat wij die brede glijders ook hebben. Er waren vele gelegenheden waarbij ze niet echt nodig waren, en een lichte smalle glijder het ook gedaan had; maar er waren ook omstandigheden waarbij we iedere duimbreed draagvermogen nodig hadden om de sleden op de lichte zachte sneeuw te ondersteunen. Het gewicht van zo'n slee van 3m35 lag tussen de 18 en 21 kg, niets te licht voor de omstandigheden waar de volle sterkte vereist was. Maar op het zee-ijs van de Barriere denk ik dat een lichtere slee het heel goed zou doen. Het gewicht dat vervoerd kan worden op zo'n slee hangt van de omstandigheden af, maar een volle last bedraagt ongeveer 275 kg.

Deze sleden worden gemaakt van essenhout, en het is van het grootste belang dat het hout goed geselecteerd wordt, en uitgewerkt is. Bij sommige van onze sleden was het hout niet van onverdachte kwaliteit, en heeft wat problemen gegeven. Het belangrijkste deel is de glijder, die perfect recht van draad moet zijn, anders splintert hij zelfs op sneeuw. Het is verbazend wat een goede houten glijder allemaal kan verduren bij gebruik op sneeuw. Sommige van onze sleden van 2m75 moeten meer dan 1000 mijl hebben afgelegd, en ze waren nog lang niet doorgesleten.

De oudere sleden uit het noorden waren belegd met ijzer of staal, en Nansen bekleedde z'n Groenlandse glijders met hetzelfde. Het nadeel is, dat het onderhevig is aan roest, en in geroeste staat is de wrijving een stuk groter. Bij z'n reis naar de Noordpool verving Nansen dat door nieuwzilver, een niet corrosief materiaal, en beschreef het resultaat als bevredigend. Bijgevolg werden de glijders van al onze sleden met dit materiaal bekleed, wat aanzienlijk aan hun gewicht bijdroeg. Het bovengenoemde gewicht is inclusief die bekleding. Door dit metaal ontstond een andere moeilijkheid, er zijn namelijk oppervlakte omstandigheden, waar nieuwzilver juist grote wrijving veroorzaakt, en het is niet mogelijk het te verwijderen als deze omstandigheden zich voordoen, en het later weer aan te brengen. Om deze moeilijkheid te overwinnen ontwierp Nansen onderglijders van hout, die met lichte metalen klemmen bevestigd konden worden als de omstandigheden dat wenselijk zouden maken. Maar dit vormt weer een bijdrage aan het gewicht. Naar onze ervaring bleken zowel het nieuwzilver als de onderglijders niet te voldoen. In negen van de tien gevallen boden houten glijders minder weerstand op de sneeuwlaag, dan metalen. En hoewel het idee van een onderglijder theoretisch goed is, bleek die dingen in de praktijk te iel. De sneeuw pakte zich er boven en ze hadden de neiging los te raken en te verwringen. Bovendien introduceerde het iets ingewikkelds, waar eenvoud voorop hoort te staan. Voor de reizen die wij over gladde sneeuwoppervlakten maakten, zou de houten glijder zonder meer goed voldaan hebben. En zoals ik gezegd heb, goed uitgewerkt hout kan veel meer hebben dan één expeditie.

Maar veel van onze reizen gingen over hard ruw ijs, en plaatsen waar zand en grind over de sneeuw gewaaid waren. Een onbeschermd houten glijder zou daar spoedig tot de draad versleten zijn. Hier had het nieuwzilver ons moeten helpen, en tot zekere hoogte werkte dat ook. Maar het bleek in het algemeen te zacht, grind kon het diep inkrassen, en als het eenmaal door was, veroorzaakte het eindeloze problemen. De moeilijkheden die wij ondervonden met onze glijders vermelden we hier niet alleen uit plicht, maar ook ter lering van toekomstige poolreizigers; de aanbevelingen zijn uit ervaring geboren.

Je kunt veilig stellen dat de slee van 3m35 een goed type is voor algemeen gebruik in de poolstreken, of hij nu door mensen of door honden wordt getrokken. Het zou een goed plan zijn sleden van verschillend gewicht te maken, geschikt voor bijzondere omstandigheden. Normaal gesproken zouden zulke sleden op hun houten glijders lopen, maar om een gletsjer te

bestijgen of ruw ijs over te steken, is een door staal beschermde glijder nodig. In de regel is zo'n bescherming maar een klein deel van de reis nodig, en het moet niet moeilijk zijn er een te ontwerpen die eenvoudig met klemmen kan worden vastgezet, en verwijderd wanneer hij niet meer van nut is.

Het belang van het selecteren van het hout, waarvan de slee wordt gebouwd, kan niet genoeg benadrukt worden. Hoewel essen het meest gebruikt wordt, begrijp ik dat Amerikaans hickory ook een uitstekende taaie houtsoort is voor dit doel. De glijders worden ook gemaakt van iepenhout en esdoorn, die beide weinig wrijving op de sneeuw geven. Voor we het onderwerp sleden besluiten is het goed op te merken dat het noodzakelijk is ook een paar zware sterke sleden te hebben voor het werk bij het hoofdkwartier. De reissleden zouden hier snel aan stukken liggen. Drie of vier zware robuuste sleden met ijzeren glijders deden al het werk rond het schip, toen het in het ijs lag.

Na de beschrijving van de sleden, gaat Scott verder over de honden:Het gebruik van honden voor de slee is een onderwerp waar veel meningsverschillen over bestaan. Ruwweg gesproken zijn er twee manieren waarop men honden kan gebruiken. Men kan ze meenemen met het idee ze allemaal weer gezond en wel terug te brengen, of ze beschouwen als pionnen in het spel, waar bij het behalen van de maximale winst een hondenleven niet telt. In het eerste geval wordt hun waarde aangegeven door een directe vergelijking van hun trekkracht en voedselbehoefte met die van een mens. Mc Clintock, die op dit punt zeer ervaren is, heeft gezegd: Twee honden vereisen samen hetzelfde gewicht aan voedsel als één mens, en ze trekken dezelfde last zo'n 25% verder. Als de last voor mens en dier niet te groot is, zullen honden de af te leggen afstand ongeveer verdubbelen. Daar komt bij dat honden geen slaapzak, tent, kooktoestel en soortgelijk gerei behoeven, die een blijvende last vormen op de slee. De meeste deskundigen zijn het er over eens, dat 45 kg de maximale last voor een hond is, en weinigen rekenen op minder dan 700 gram voedsel per dag, zowat de helft van wat een mens eet.

Tot zover lijkt een hond een doelmatiger machine dan een mens. Maar anderzijds moet men bedenken dat honden niet zonder mensen kunnen reizen en ze daarom naast hun eigen voedsel ook dat van hun begeleiders en hun hinderlijke uitrusting moeten vervoeren. Meer nog is de hond wispelturig en onstabiel. Z'n beste prestaties, die soms aan het ongelooflijke grenzen, worden geleverd op korte trajecten, over gebaande paden en met een lichte last. Voortdurende inspanning met een zware last over ongerept terrein stellen de hond in een minder gunstig licht. Het is moeilijk de exacte redenen vast te stellen, maar het is een feit, dat er nog nooit een lange poolexpeditie met hondensleden is geweest, waarvan de honden levend zijn teruggekeerd. Het is een ingewikkeld onderwerp en ik weet dat ik het wat summier behandel, maar ik blijf bij m'n overtuiging dat in de poolstreken goed georganiseerde ploegen mensen net zulke lange tochten zullen volbrengen als hondenteams, mits het de bedoeling is dat de honden het overleven.

Maar als anderzijds besloten is de honden op te offeren aan het hoogste doel van de onderneming, moeten we het in andere verhoudingen zien, en ligt de werkcapaciteit van een hondeteam ver buiten het bereik van een ploeg mensen. Het is een kwestie van simpel rekenwerk om dit te begrijpen. Stel dat een groep van drie mannen op eigen kracht op reis gaat, en dat dezelfde ploeg start met assistentie van twaalf honden, waarvan het de bedoeling is dat ze elkaar opeten. In het laatste geval vertrekt de expeditie niet alleen met meer gewicht, dat door de honden wordt getrokken, maar dragen de honden hun eigen voedsel op hun eigen benen. Het is daarom duidelijk, dat de hondenvloeg de actie radius heeft van de mensenploeg

plus de afstand toegevoegd door de energie van de honden. Dit is geen praktisch geval, maar een voorbeeld om de zuivere winst die de honden bieden te laten zien.

Deze wijze van honden gebruiken kan men slechts met de grootste weerzin aanvaarden. Men kan niet kalmweg de moord op dieren beogen, die zo'n intelligentie en persoonlijkheid bezitten, die vaak zulke beminnelijke kwaliteiten hebben en die men zeer waarschijnlijk heeft leren beschouwen als vrienden en metgezellen. Aan de andere kant mag er best op gewezen worden, dat het laten schieten van de grote doelen die bereikt zouden kunnen worden door het opofferen van een hondenleven, het sentiment wel overdrijft. Als er ooit één was is dit wel een zaak waar het doel de middelen heiligt. Er is geen echte reden waarom het leven van een hond zwaarder zou wegen dan dat van een schaap, en niemand zou zich druk maken over de wreedheid jegens een kudde schapen teneinde in de behoefte van reizigers in gematigde streken te voorzien. Als je je hierin verdiept zie je dat de werkelijke wreedheid voor een hond ligt in afbeulen en ondervoeden, en dat de sledereiziger het meest z'n menselijkheid toont, door dit zo veel mogelijk te vermijden. Als het vermijden van onnodige pijn het doel is, dan is een snel en pijnloos einde aan het leven van een weldoorvoed en verzorgd dier geen wreedheid. Ongelukkigerwijs is het niet altijd mogelijk pijn te vermijden, en dit woog voor ons eigenlijk zwaarder dan het eigenlijke doden, toen we op onze zuidelijke sledetocht onze geduldige metgezellen stuk voor stuk moesten uitschakelen. Mijn plan voor het gebruik van ons hondeteam was een combinatie van de twee boven geschetste methodes. We kwamen voor de situatie te staan dat de zwakkere dieren moesten worden opgeofferd om het doel te bereiken, waarbij we hoopten dat de overblijvende grotere en sterkere dieren zouden overleven om opnieuw van een makkelijk en luxe leven te genieten. Maar zoals de gebeurtenissen uitwezen reddten we er geen één: allen gingen ten onder in de ondraaglijke druk van de omstandigheden.

Misschien was onze ervaring in dit opzicht buitengewoon droevig, maar hij liet ieder van ons kleine groepje achter met een onvermurwbare weerzin tegen het gebruik van honden op zo'n meedogenloze manier. We wisten best dat ze hun tijd gehad hadden, en dat ze ons veel verder gebracht hadden dan we op eigen kracht hadden kunnen komen. Maar we voelden geen van allen voor een herhaling van zulke gebeurtenissen, en ik kan nauwelijks het gevoel van opluchting beschrijven toen ik het volgende jaar in m'n eigen harnas voortstapte, op een trip die alleen van mensenkracht afhing, in de zekerheid dat de gruwelen van het jaar daarvoor niet zouden wederkeren.

Ik heb geprobeerd een juiste kijk te geven op het gebruik van honden op poolexpedities. Het is absurd te zeggen dat ze de actieradius niet sterk vergroten, maar te doen alsof ze het zover kunnen brengen zonder ontberingen, pijn en dood is even onzinnig. De vraag is of dit laatste gerechtvaardigd kan worden door het doel, redelijkerwijs denk ik van wel. Maar het introduceren van zo'n laaghartige noodzaak berooft het sledereizen van veel van zijn glorie. Naar mijn idee kan geen enkele reis met honden op tegen de voldoening die gerealiseerd wordt als een groep mensen er op eigen kracht tegenaan gaat, om ontberingen, gevaren en moeilijkheden te overwinnen, en na weken en maanden hard werken er in slagen een probleem van het grote onbekende op te lossen. Stellig wordt de overwinning in dat geval edeler en schitterender behaald.

We moeten echter niet vergeten dat maar weinig expedities voldoende man op de been hebben om langere reizen met mensen alleen te maken. Een grote groep mensen geeft niet alleen veel verantwoordelijkheid, maar ook veel kosten. De honden geven weinig zorg, vereisen geen behuizing en vragen geen gages. Er is nog een punt wat we niet moeten

vergeten bij het vergelijken van de diensten van mens en dier. Er zijn plaatsen waar mensen kunnen komen, maar honden niet. Voor het grootste deel liepen poolreizen over vlak zee-ijs of over vergelijkbaar vlak landijs, omstandigheden waar honden goed uit de voeten kunnen. Maar op steile hellingen en ruw terrein is de hond praktisch nutteloos. Het zal blijken dat een groot deel van onze reis over zeer zwaar terrein ging. Overal, behalve op het barrière ijs, hadden we te maken met oneffenheden, en opgaand naar de steile berggebieden in het westen moesten we ruwe verbrokkelde gletsjers bestijgen en spiegelgladde ijsvlaktes oversteken, waar honden hopeloos hinderlijk zouden zijn. Mensen en alleen maar mensen hadden onze sleden door deze ruwe streken kunnen voort slepen. Gezien de plaats waar we ons bevonden konden de diensten van de honden maar in beperkte mate gebruikt worden en het is niet onwaarschijnlijk dat toekomstige Antarctische reizigers dezelfde ervaring te wachten staat.

Enige tijd voor de aanvang van ons sledeseizoen hadden we ons inventieve talent tot het uiterste ingespannen om het beste harnas voor ons hondeteam te ontwerpen, een die hun de beste gelegenheid bood hun kracht te gebruiken. Maar in dit opzicht is een hond een uiterst lastig beest met passen. Behalve na een uitputtende mars staat hij nooit stil. Hij zal rondspringen en uitgerekend zo draaien dat het simpelste harnas in de knoop raakt. Daarbij heeft hij de onuitroeibare gewoonte aan z'n treklijn te knauwen.

We maakten eigen harnassen voor de honden. Van iedere hond werd de maat genomen, en dan werd het harnas passend om hem heen genaaid. Het bestond uit een brede borstband die vast zat aan een gordel om de voorhand. De treklijn kon aan beide kanten van dit geheel bevestigd worden. Om te beginnen probeerden we een dubbele treklijn om de trekkracht gelijk te verdelen, gemaakt van dun staaldraad, ongevoelig voor de tanden van de honden. Dit zag er veelbelovend uit, en voorzien van wartels was het een vernuftige uitvinding. Maar we ontdekten later dat het draad hoewel zeer buigzaam, onderhevig was aan schavielen, en toen de scherpe stukjes staaldraad er naar alle kanten uitstaken was het niet prettig meer te hanteren. Uiteindelijk moesten we weer terug naar de enkele treklijn van touw, die met een haak aan het harnas was bevestigd, en met een knevel aan de centrale treklijn, terwijl er halverwege een wartel was opgenomen om het voortdurend rusteloze draaien van het dier op te vangen.

We hebben talrijke proeven gehouden om te kijken hoe de honden ten opzichte van de slee geplaatst moesten worden, wat uitmondde in een lange centrale treklijn, waarlangs ze in paren vastgemaakt werden. Zo gerangschikt werd ons hondenspan een tamelijk lange optocht. Voorop de leidende hond, die weer door een van ons geleid werd. Na hem twee aan twee de rest van het team, tot de "wheelers" die het dichtst bij de slee stonden. Zelfs met deze eenvoudige rangschikking wisten ze de boel af en toe zo in de knoop te krijgen, dat het slechts met blote handen te ontwarren was, een werkje waar we niet met genoegen naar uitkeken, in 't byzonder 's morgens vroeg. Honden hebben in dit opzicht een vreemde gewoonte, waarschijnlijk een overblijfsel uit vroeger tijden, die de meeste mensen wel eens gezien hebben: een hond legt zich zelden te slapen zonder een paar keer rond te draaien, alsof hij een denkbeeldig nest maakt. Hoe leuk het ook mag zijn deze gewoonte onder normale omstandigheden te zien, men juicht het bij een sledehond niet toe als men weet dat men de ontstane verknoping straks weer mag ontwarren.

Het is misschien interessant kort uit te leggen hoe we in het bezit van een hondenspan kwamen. In het begin van de voorbereidingstijd die voorafging aan ons vertrek uit Londen, kwam het onderwerp honden natuurlijk ter sprake, en het werd duidelijk dat als we een team wilden verkrijgen, we op tijd maatregelen zouden moeten treffen. De Duitse expeditie, die tegelijk

met de onze zou starten, had zich vast verzekerd van een team uit Oost-Siberie, waar naar verluidt de honden zowel groter als sterker zijn dan in het westen. Het was voor ons te laat om dit voorbeeld na te volgen, maar ik kreeg op korte termijn contact met een agent, de hr Wilson, die toen in Archangel was, en het op zich nam in onze behoefte te voorzien. In die tijd was er een rus genaamd Trontheim bezig zo'n 300 tot 400 honden bijeen te brengen voor een Amerikaanse expeditie naar Franz-Josef Land. Het was Trontheim die in 1892 de honden verzorgd had voor de beroemde reis van Nansen, en omdat hij in alle opzichten geschikt was om de dieren te verzamelen, voegde onze agent onze bescheiden vraag naar twintig honden bij zijn orders, op voorwaarde dat wij, middels onze agent, de eerste keus kregen uit z'n collectie. Ik ken de details niet van Trontheim's reizen, maar hij moet zeker een groot deel van het land doorgetrokken zijn, dat door de Samoeden en de Ostjaken bewoond wordt, om z'n contract na te komen. Terug in Archangel selecteerde Wilson 20 reuen en 3 teven voor onze expeditie, en bracht ze stipt in Londen, waar ze in de dierentuin werden ondergebracht tot we hun transport naar Nieuw Zeeland konden regelen, en in hun verzorging op reis voorzien hadden. Ik heb geloof ik nooit de tijd gehad de honden grondig te onderzoeken, tot we tot rust kwamen in ons winterkwartier. Maar toen zagen we ze niet alleen, we leerden ook snel hun individuele eigenaardigheden kennen.

Ondanks de zorg waarmee ze samen gebracht waren, en hoewel de meerderheid uit goede sterke honden bestond, was er een duidelijke keerzijde aan ons team, en verschillende jonge honden die duidelijk nooit een harnas gedragen hadden. Eén van de meest opmerkelijke punten was het verschil in ras. Er waren drie onderscheiden typen, naast wat tussenvormen. De eerste was een grote hond met sterke ledematen, en een onbestemde kleur, met een zeer dichte, maar verhoudingsgewijs korte vacht. Deze dieren vormden het beste trekkende element in het team. Daarna kwam een kortbenige gedrongen hond met een lange ruige vacht, zwart en wit van kleur. Het was er één van deze die de traditie van z'n ras hooghield, door tot z'n laatste ademtocht te trekken. Het derde type stond in vorm en kleur zo dicht bij de grijze wolf, dat men voelde dat er een nauwe verwantschap was. Deze honden waren verreweg de meest onaantrekkelijke van het stel; timide, sluw en onvast van temperament bezaten ze al het schuwe wantrouwen van een wild dier, en niets van het goede humeur en de onbesuisde aanhankelijkheid die zo kenmerkend was voor de rest. En heel dit gemêleerde gezelschap was zonder naam en zonder ze te kennen bij ons gekomen. We wisten niets van hun geschiedenis en we konden nog op geen duizend mijl zeggen waar ze vandaan kwamen. Maar wat gaf dat? Ze hadden nu goed Angelsaksische namen, en hun waarde lag in de toekomst en niet in het verleden.

Eén feit verdient het vermeld te worden, de koning en heerser over onze meute bekleedde dezelfde hoge positie als wanneer hij met 400 soortgenoten had gereisd. Zijn nieuwe naam "Nigger" schiet ernstig tekort om zijn grandeur over te brengen. In vrede was hij vriendelijk en waardig, maar in oorlog zoals we tot onze schade leerden, was hij rap en meedogenloos.

Toen we onze voorjaarscampagne met de honden in 1902 openden, was het oorspronkelijke team op droevige wijze in aantal geslonken. Eén ging verloren met de ongelukkige Vince bij de ramp in maart; twee werden er onder onze ogen vermoord, en twee andere waren gedurende de winter aan een voortijdig einde gekomen. Bij wat er overbleef voor onze zuidelijke reis voegden we de drie dames en de arme "Joe", die privé bezit van Bernacchi was, wat hun totale aantal op 19 bracht. Behalve één, die in het begin van de reis uitgeschakeld was, hebben ze allen hun gebeente op de grote zuidelijke vlakten achter gelaten. Dit is in het kort de geschiedenis van onze honden, maar de omstandigheden waaronder ze aan hun eind kwamen zal ik nog uitgebreider bespreken.

In de lente van 1902 (dat is dus september!) begint men opnieuw met de hondensleden te werken. Armitage zou een groep naar het westen leiden, Royds gaat naar het zuidwesten, en Scott besluit met Shackleton en Barne de weg naar de Zuidpool te verkennen:

....Ik had in het begin van de winter al besloten zelf de reis naar het zuiden te ondernemen, omdat alles er op wees dat dit de beste route voor de honden was. Ik had besloten alle dieren hiervoor in te zetten, wat in wezen op een hondensleden expeditie zou neerkomen. Een tijd lang had ik gedacht slechts één metgezel mee te nemen, omdat twee man voldoende was om de dieren te leiden, en de gewichtsbesparing compensatie zou geven voor de extra rompslomp. Maar met het oog op het risico van ziekte besloot ik ten slotte het aantal tot drie uit te breiden....

....Als voorbereiding op het voorjaarsprogramma besloot ik een kort uitstapje naar het noorden te maken met de honden, zes officieren en de bemanning, voornamelijk om de verschillende modellen harnessen te proberen, en om te kijken of de honden beter trokken in kleine of in grote teams. Maar er waren toevallig ook wat topografische details, die we vanaf de heuvels niet goed konden waarnemen, waar we ons nu van wilden vergewissen....

5 september

....Op deze reis namen we onze vier sleden onafhankelijk mee uit, met elk vier honden ervoor. We ontdekten dat als het eerste team vlot van start ging, de anderen er onder het motto "volg de leider" achteraan daverden. Soms was er zelfs een na-ijver om de eerste plaats. Op een keer kwamen de twee strijdende teams steeds dichterbij elkaar, met het resultaat natuurlijk dat, toen ze voldoende genaderd waren om te kunnen zien wat er gebeurde, het bij hun op kwam, dat de gemakkelijkste manier om het pleit te beslechten een vrij gevecht was. De teams vlogen met daverend geweld op elkaar af. In een oogwenk was er een wervelende massa van vacht en tanden en een onontwarbare kluwen van hondenslijnen. Zelfs in het korte interval dat verstreek tot de slederijders tussenbeide kwamen en links en rechts om zich heen sloegen, zag men een duidelijke gedragscode: elke hond viel alleen de vijand aan en nimmer z'n kameraden. Het was nogal verrassend zo'n eergevoel onder zulke nietsontziende schepsels aan te treffen. In de namiddag van de 5e keerden we huiswaarts en kwamen net voor de schemer aan boord terug. Zelf op deze korte reis van vier dagen hadden we ervaring opgedaan. Er waren duidelijk goede redenen om de honden niet in kleine teams te verdelen. We hadden onderscheid leren maken tussen de sterken en de zwakken, en wat nog belangrijker was, de werkers en de luiards. We kwamen tot het inzicht dat er heel wat aan de harnessen veranderd moest worden evenals aan de sleden....

De verkenningstocht naar het zuiden is begonnen. Scott trekt over een gletsjer, die door diepe spleten doorsneden wordt. Over veel spleten is een sneeuwbrug gevormd, die meestal sterk genoeg is om de slee te dragen...

29 september

....Ik vond dat de bruggen sterk genoeg waren om ons te dragen. Ik bleef zoveel mogelijk op de besneeuwde gedeelten maar dat maakte een heel onregelmatige koers nodig, waarbij de honden voortdurend hoekjes probeerden af te snijden. Zo gingen we enige tijd voort, maar plotseling hoorde ik een kreet achter me. Toen ik omkeek, zag ik dat de bootsman verdwenen was. Er stond wel een slee met honden, maar geen bestuurder. Ik haastte me terug en zag dat de treklijn in een enorme spleet verdween, en tot m'n opluchting hing de bootsman aan het eind. Ik haalde hem spoedig op en vroeg of hij gewond was, waarop hij, als een man van weinig woorden, slechts antwoordde: "die verdomde hond!" Daaruit maakte ik op dat Nigger een bocht wilde afsnijden en op het verkeerde moment een ruk gaf....Toen we 's avonds

stopten, lag de treklijn over één van deze spleten en de kleine Kid rolde zich prompt op om te slapen, bovenop zo'n sneeuwbrug. Als we 'm daar hadden laten liggen, zou hij zich er in een uur of twee doorheen gesmolten hebben, en wel een erg verraste hond geworden zijn. Gelukkig zagen we z'n positie en reddden hem op tijd....

In november vertrekt Scott met Shackleton en Wilson in een poging de Zuidpool te bereiken. Omdat ze verwachten met de hondensleden sneller te reizen dan te voet, sturen ze de ondersteuningsgroep onder leiding van Barnes op 30 oktober vast vooruit.Later maakte Shackleton een proefrit met de honden, om de glijders van de slee beter in orde te krijgen, maar de dieren trokken zo hard, dat ze er met de treklijn vandoor gingen. Maar gelukkig wilden ze allemaal in een andere richting, en kwamen niet zo ver. Er waren gelukkig een aantal mensen bij de hand die de ernstige gevolgen van de onvermijdelijke gevechten wisten te voorkomen.

2 november

....Eindelijk op weg. Rond tien uur vanmorgen werden de honden ingespannen en was alles klaar voor vertrek.... De honden zijn nog nooit zo goed in vorm geweest. Ondanks de zware lading moesten twee man de eerste drie kilometer op de slee zitten om ze in bedwang te houden, en zelfs zo kon de rest van ons hen alleen maar hardhollend bijhouden. Eén voor één haakten de uitzwaaiers af, en rond het middaguur waren wij drieën alleen met onze honden en probeerden we, nog steeds buiten adem, ze bij te houden....

10 november

Vanmorgen vroeg vertrokken, lieten de ondersteuningsgroep nog slaperig achter. Had wat moeite de honden tegen de sneeuwdrift en snijdende wind in te krijgen, maar slaagde erin goede voortgang te boeken.... Het lijkt me dat de honden de eentonigheid van een lange mars over de sneeuw erger voelen dan wij. Ze schijnen makkelijk ontmoedigd te raken, en dat dat niet door vermoeidheid is, blijkt als ze een glimp opvangen van iets nieuws. Als ze mensen voor zich zien, willen ze er graag op af, en zelfs een schaduw op het ijs of iets ongebruikelijks wekt hun nieuwsgierigheid op. Vandaag bijvoorbeeld moesten ze een heel stuk voortgedreven worden, tot ze een depotvlag in 't gezicht kregen. Ze blaften luid en gingen er vandoor alsof ze de last achter zich nauwelijks voelden. Het is misschien een goed ogenblik om ons hondeteam aan de lezer voor te stellen, dat zo'n belangrijke rol in dit verhaal speelt, en dat voor het eind van het verhaal voorgoed van het toneel verdwenen zal zijn. Hun herkomst en oorspronkelijke namen hebben we, zoals gezegd, nooit kunnen achterhalen, maar lang voor de aanvang van dit verhaal heeft elk geleerd te reageren op z'n roepnaam:

Nigger, Birdie, Wolfe, Jim, Nell, Vic, Spud, Blanco, Bismarck, Snatcher, Grannie, Kid, FitzClarence, Lewis, Boss, Stripes, Gus, Brownie en Joe

Elk van deze honden heeft z'n eigen bijzondere karaktertrekken, en tezamen vertoonden ze de grootst mogelijke variëteit die in zo'n team kon worden samengebracht. Men kan zich voorstellen dat we volgende weken ruimschoots de gelegenheid kregen de individuele kenmerken die we nog niet wisten te leren kennen. Ik had al een idee gegeven van de waardigheid van onze leidhond Nigger. Hij was een zwarte hond met taankleurige aftekeningen, en bezat het meest schitterende hoofd en lijf, hoewel iets aflopend in de achterhand. Een volmaktere sledehond kan men zich nauwelijks voorstellen. Hij koos van nature de leidersplaats, en op een andere positie werd hij zo vervelend voor z'n burens en gedroeg zich zo vals, dat hij snel omgewisseld werd. In de gelukkige tijden voor dat de ziekte vat op ons team kreeg, was het een genoeg Nigger aan het werk te zien: hij scheen de

bedoeling van elke beweging te begrijpen. Hij lag stil als een gesneden beeld, tot hij zag dat de sneeuw van het tentdak geschud werd en hij opsprong en heen en weer liep aan z'n ketting, luid blaffend om ons te verwelkomen als we naderbij kwamen. Dan wendde hij zich weer naar z'n kameraden om z'n mening over hen op de meest bloeddorstige manier uit te drukken. Als de leidsman hem een paar minuten later los kwam maken, volgden z'n ogen elke beweging en het zachtjes wuiven van zijn staart was klaarblijkelijk een teken van goedkeuring. Als het commando kwam om te starten drukte hij zich even hartelijk tegen z'n leider aan om als het ware te zeggen "nou, kom op!" en wierp z'n machtige tors in het tuig. Als we na een lange dag 's avonds halt hielden, ging hij ter plekke liggen, met z'n hoofd rustend op de poten. Andere honden begonnen te blèren om eten, maar Nigger wist best dat eerst de tent moest worden opgezet. Als daarna echter iemand van ons met het hondeneten aankwam, kon je boven het loeiende koor dat opklonk duidelijk het diepe geluid van de leidhond horen, en we wisten dat als we wanordelijkheden wilden voorkomen, we het best vooraan de treklijn konden beginnen.

Lewis was een grote gestreepte hond met een dikke vacht. Een sterke trekker, maar geen volhouder. Altijd op een luidruchtige manier aanhankelijk en hopeloos onhandig. Hij ging tegen je opstaan en slaagde er in 't algemeen in je om te kegelen met z'n ongeremde hartelijkheid. Hij was bij iedereen erg geliefd, wat zulke goedgeemuste beesten dan ook verdienen.

Jim was een gladde luie inhalige rakker, die het klappen van de zweep kende. Hij kon prima trekken als hij zin had, maar gaf er meestal de voorkeur aan te doen alsof, en daarin was hij heel vernuftig. Onderweg verloor hij de man met de zweep nooit uit het oog, en als die in de buurt kwam, kon je Jim zien hijgen en zwoegen alsof hij er zeker van was, dat alles van zijn inspanning afhing. Maar een ogenblik later als het gevaar geweken was kon een oplettend oog het treklijntje van "meester" Jim slap zien hangen. Maar ondanks al z'n fouten was het onmogelijk niet wat genegenheid te voelen voor deze dikke zondaar, die voortdurend tegen de lamp liep.

Het algemene oordeel over Spud was dat hij getikt was, hij miste iets in z'n bovenkamer. Midden in een lange eentonige mars kon hij plotseling gaan janken en in z'n tuig gaan springen; in hondentaal is dat een teken dat er iets in zicht is, en dat had altijd een aanstekelijk effect op de anderen, hoe moe ze ook waren. In de regel zetten ze het dan op een draven met geheven hoofd om rond te kijken en de sneuzen snuivend in de wind. Alleen Spud gaf dit signaal zonder enige reden, en merkwaardig genoeg ontdekten de anderen het bedrog nooit; op het laatst nam hij hen openlijk beet. Als er niets aan de hand was kon Spud de indruk wekken druk bezig te zijn. Hij stapte altijd over denkbeeldige obstakels, en al dat trekken gebeurde op een rukkerige onregelmatige manier. Hij was een grote sterke zwarte hond, en misschien was het duidelijkste teken van z'n geestelijk onvermogen het feit dat de anderen hem zo makkelijk van z'n voedsel konden beroven.

In het team was één dier dat in de gaten liep door z'n lelijkheid. Met z'n stompe neus, gescheurd oor, miezeringe lijf waarvan je de ribben door de vieze haveloze vacht kon tellen en lompe manieren was hij voor iedereen het toonbeeld van belachelijkheid. Omdat hij klaarblijkelijk van onaanzienlijke afkomst was werd hij Fitz Clarence genoemd. Maar vriendelijkheid en goed eten deden wonderen voor Clarence, en hoewel hij zich nooit tot een schoonheid met verfijnde gewoontes ontwikkelde, werd hij een heel behoorlijke sledehond.

Kid en Bismarck waren de enigen van de groep die uiterlijke gelijkenis vertoonden, met hun korte benen en lange wollige zwart-witte vachten. Maar de gelijkenis was slechts oppervlakkig, want in hun hart verschilden ze enorm. Want Bismarck werd tot de luiards gerekend, en Kid was de meest onvermoeibare werker in het team. Van de ochtend tot de avond deed hij z'n best. De zweep kwam er bij deze kleine hijgende zwoeger niet aan te pas, en de enige keer dat hij stopte was het om van uitputting te sterven.

Met al onze inspanningen hebben we Birdie, die in z'n jeugd kennelijk met weinig respect behandeld was, nooit echt tam kunnen krijgen. Op het schip trok hij zich terug in z'n kennel en grauwe naar iedereen, behalve diegene die hem voedsel bracht. Tot het eind bleef hij wantrouwend jegens alle pogingen hem aan te halen. Hij was een grote roodbruine hond, erg wolfachtig in verschijning, maar een krachtige trekker als hij door had wat er van hem verlangd werd. Van de rest van het team waren Gus, Stripes, Snatcher en Vic aardige en vriendelijke honden, en goede gemiddelde trekkers. Brownie was een heel mooi beest, maar nogal licht gebouwd. Hij was hartveroverend als kameraad, maar minder begiftigd als sledehond, en kwam altijd over als ietwat te verfijnd en te damesachtig voor het zware werk. Hij liet ook geen kans voorbij gaan om z'n plezante verschijning en innemende manieren te gebruiken om z'n last te verlichten. Wolf was het meest hopeloos boosaardige dier. Zijn karakter scheen geen vergoelijkende deugd te kennen. Iedere toenadering werd met dezelfde norse onverzoenlijkheid beantwoord, en alleen de zweep kon hem tot onderwerping dwingen. Volgens het beginsel dat je een paard wel naar het water kunt brengen, maar hem niet kan dwingen te drinken, had Wolf blijkbaar besloten dat we hem naar de treklijn konden brengen, maar dat niets hem kon dwingen te trekken. Bijgevolg kon van start tot finish geen poging van ons hem er toe brengen zelfs maar een redelijk deel van het werk op zich te nemen. We hadden ons een hoop moeite en ergernis kunnen besparen door hem als eerste achter te laten.

In een poging ons team te versterken had Bernacchi zijn eigen hond Joe opgeofferd. De arme Joe had een geschiedenis. Hij was geboren op Antarctica in Cape Adare; Later in z'n leven had hij zich leren aanpassen aan het decorum van een Londense salon; nu was hij, ongetwijfeld zeer tegen z'n zin, teruggekeerd om z'n loopbaan in z'n geboorteland te beëindigen. Hij was een zeer lichte hond met een misleidend dikke vacht; van zijn gewicht viel niet veel trekkracht te verwachten, zoals bleek. Zo was ons team wat de reuen betreft samengesteld. Ik mag er een woord aan toevoegen over de drie van het andere geslacht, waarover ik eerst erg aarzelde om ze mee te nemen. Nell was een aardig zwart dier, een beetje opvliegend, maar met een innemende manier van doen. Blanco, zo genoemd omdat ze wit had moeten zijn, had weinig aantrekkelijks, en was van zo weinig nut, dat ze teruggestuurd werd met de ondersteuningsgroep. En de arme Grannie was oud en tandeloos, maar levenslustig tot ze in het harnas stierf.

*Het gaat niet zo goed meer. Het terrein is doorsneden met sastrugi (sneuwrichels):
14 november*

....Het oppervlak wordt zachter, maar de sleden lopen tamelijk makkelijk. De honden waren nogal uitgeput toen we vanavond ons kamp opsloegen, maar we geven ze goed te eten, en ik ben niet van plan ze te overwerken omdat de last even zwaar blijft als nu....

15 november

....De volgende dag probeerden we nog eens met onze zware last te vertrekken, maar na een paar meter worstelen schenen de honden alle moed te verliezen, en vele keken zo wanhopig rond, alsof ze wilden zeggen dat we echt te veel van hen verwachtten. We konden maar één ding doen, de lading in tweeën verdelen, en per keer de helft meenemen. Dit hield natuurlijk

in, dat we elke mijl drie maal moesten afleggen, maar omdat er geen alternatief was, waren we wel gedwongen om op deze langdradige manier voort te gaan. Maar we waren zelfs blij geweest als de honden nu hun voormalige kracht getoond hadden, maar om een of andere reden die we niet kunnen peilen, schenen ze alle moed te verliezen, en bezorgen ze ons nu evenveel zorg over het trekken van de halve last als ze voor een paar dagen deden over de hele last.

18 november

....Het was 11 uur voor we in onze slaapzak kropen. Aan het eind van de mars waren de honden praktisch op. Het is bijna onmogelijk de oorzaak te raden....

19 november

....Vanavond hebben we onze positie opnieuw besproken; het gaat duidelijk van kwaad tot erger. We aarzelen om onszelf toe te geven dat het visdieet een blijvend slechte uitwerking op de honden heeft, maar het lijkt er veel op. We zagen in het begin wel dat het niet bij hen paste, maar probeerden ons ervan te overtuigen dat het effect slechts tijdelijk was. Het is echt een ramp als dit de oorzaak is van al onze tegenslag, want er is geen verandering van dieet mogelijk, dan de arme drommels aan elkaar te voeren. Toch is het moeilijk je op een andere manier rekenschap te geven van het feit dat, terwijl ze ruime hoeveelheden voedsel krijgen, ze iedere dag zwakker worden. Eén van de meest lastige omstandigheden in onze positie is dat we gedwongen zijn uren in de tent door te brengen die we ook zouden kunnen marcheren; het zijn de honden en niet wij die iedere avond halt houden.

Hoewel we geleidelijk tot het inzicht kwamen dat het hondenvoer ten grondslag lag aan onze problemen, bewezen de opvolgende gebeurtenissen dit zonder twijfel, en mag het van belang zijn om dat voedsel even te bespreken. Oorspronkelijk was ik van plan gewone hondenbiscuits voor onze dieren mee te nemen, maar op een slecht moment liet ik me door iemand die veel ervaring had met sleehonden, overhalen om vis te nemen. Vis is in het noorden altijd gebruikt om honden te voeden, en het artikel wat wij daarvoor bestelden was de Noorse stokvis, die gespleten en gedroogd in grote hoeveelheden uit dat land wordt geëxporteerd voor menselijke consumptie. Er is geen twijfel over de uitstekende voedingswaarde van deze vis en het scheen in alle opzichten geschikt voor ons doel. En toch was het diezelfde vis die onze arme beesten vergiftigde.

Achteraf heb je makkelijk praten, en nu we terugkijken ziet men dat het voor de hand ligt dat het bij de passage van de tropen onderhevig is geweest aan bederf, en ongetwijfeld hadden we er rekening mee moeten houden dat het voor menselijke consumptie bedoeld was. Maar helaas voor de honden ontsnapte deze mogelijkheid aan onze aandacht, en omdat er geen uiterlijke tekenen van bederf waren werd het meegenomen op de sledereis. Als gevolg werden de honden ziek en stierven in sommige gevallen aan wat men alleen kan zien als een soort scheurbuik. De les voor toekomstige reizigers naar het zuiden is duidelijk: ze moeten hun honden net zo vrijwaren van ziekte als ze hun mensen doen. De hond is zo'n verschrikkelijke schooier, dat men deze noodzaak vaak over het hoofd ziet.

8 december

Het gaat gestaag bergafwaarts met ons team. Nauwelijks zes of zeven trekken er, misschien vijf of zes werken gestaag door en de rest doet krampachtige pogingen. Het lichter maken van de last wordt overtroffen door het zwakker worden van de dieren, en ik zie de tijd niet meer komen dat we de slee vooruit krijgen zonder zelf te trekken.

10 december

Gisteren legden we slechts twee mijl af. Om de tweede last te halen moesten we onze toevlucht nemen tot het listige systeem om het voer voor de honden uit te dragen. Snatcher is gisteren overleden. De anderen worden zwak, het is verschrikkelijk om ze te zien. De kust kan niet verder dan tien tot twaalf mijl zijn, maar zullen we dat ooit halen? En zullen we in staat zijn om door te gaan? De honden hebben niet gearzeld hun kameraad op te eten; de meerderheid stond om vlees te roepen vanavond, en ze lieten hun vis er voor staan. Er is een kans dat deze verandering van spijs de betere dieren zal redden.

16 december

....De arme Vic werd vanavond opgeofferd voor het goede doel.

19 december

....Wolf was vanavond het slachtoffer. Ik kan niet zeggen arme Wolf, want hij is ons een doorn in het vlees geweest, en hij heeft de hele reis nauwelijks een pond lading getrokken. We hebben 15 honden over, en ik heb besloten onze krachten te wijden aan het behoud van de negen beste. We hebben vandaag bijna acht mijl afgelegd, maar we hebben er zoveel energie aan besteed, dat ik twijfel of we het helemaal zonder honden niet beter gedaan zouden hebben.

20 december

Arme Grannie sukkelde al een tijdje. Vandaag viel ze neer. We hebben haar op de slee gelegd in de hoop dat ze zou herstellen, en daar blies ze de laatste adem uit. Ze levert de anderen drie dagen genoeg op. Het is geen wonder dat we steeds zieker worden van dit hondenmennen....

21 decemberWeinig honden trokken echt, terwijl Stripes en Brownie moesten overgeven. Het begon er erg hopeloos uit te zien, en we dachten dat het verstandig zou zijn om eens te kijken wat we alleen, zonder hulp van de honden, zouden kunnen doen. We vonden dat we op de ski's onze eigen sleden konden verplaatsen, maar dan ook maar net. Na tien minuten te voet zouden we bijna een mijl per uur gehaald hebben, maar met veel inspanning....

We berekenden dat we zo'n 75 kg de man trokken; of het oppervlak is buitengewoon slecht of wij worden zwakker. Laten we onze ogen niet voor de feiten sluiten: we kunnen niet verder op de honden vertrouwen. Ze kunnen er elk moment mee ophouden en ons terugwerpen op onze eigen krachten....

24 december

....Als het al niet beter met de honden gaat dan gaat het in ieder geval niet veel slechter gedurende de laatste twee dagen. Hun relatieve kracht verandert een hoop, zoals het volgende verhaal aantoont: Stripes en Gus trekken naast elkaar. Een week geleden hadden we grote moeite om te voorkomen dat Stripes over de lijn sprong en het voedsel van Gus roofde. Hij was daar heel handig in. Hij wachtte tot je hem de rug toe keerde, en in een oogwenk was hij heen en terug. Maar de tijd brengt vergelding; nu is Gus sterker, en vanavond heeft hij Stripes' lekkerste hapje gepikt. Ze zijn verder geen kwade vrienden die twee, winnaar en verliezer lijken dit als deel van het spel te zien....

26 december

Shackleton deed het slagerswerk deze avond, en Brownie was het slachtoffer. Arme kleine hond! Z'n leven is de laatste tijd erg zorgelijk geweest, en dit was waarschijnlijk een gelukkige verlossing.

27 december

....De honden hebben weinig gedaan, maar ze hebben allemaal gelopen, behalve Stripes, die instortte en op de slee vervoerd moest worden. Hij was helemaal lam toen ik hem oppakte, en z'n dikke vacht verhulde nauwelijks dat hij slechts vel over been was....

1 januari 1903

We openden het nieuwe jaar met een mars die een voorproefje is van de velen die nog komen. De toestand van ons hondeteam is nu beklagenswaardig. Op een paar uitzonderingen na kunnen ze zelfs niet doen alsof ze trekken. Bij het vertrek moeten sommigen op de been geholpen worden, en een minuut of twee ondersteund, tot hun benen stevig genoeg zijn om hen te dragen. Arme Spud viel in het harnas neer; we hebben hem de hele weg op de slee vervoerd, weggedoken in de canvas zak. Aan het eind van de dag was het altijd mogelijk iets van geestdrift te verwekken door te roepen: "Op naar het eten!" Ze hadden al snel door wat dat woord betekende, en in het algemeen was het Spud die het eerste antwoordde. Deze namiddag ging het heel pathetisch. De aansporing voor de laatste halve mijl werd zoals gewoonlijk gegeven, maar er kwam geen reactie, tot er uit de canvas zak gedempt een spookachtig gehuil opklonk. Het was Spud's laatste poging. Toen we halt hielden, droegen we hem terug naar z'n plaats, maar een uur later was hij dood.

Het hele team is in een werkelijk beklagenswaardige conditie. Gus en Bismarck lopen te waggelen; Lewis en Birdie kunnen het elk moment opgeven; Jim is waarschijnlijk de sterkste, hij had vetreserves om op te teren, en was een grote dief. Nigger is een raadsel; hij is zwak, maar niet zoveel teruggevallen als de anderen, en lijkt in staat tot verrassende prestaties....

3 januari

....We hebben nog maar twee sleden over, wat we genoeg vinden om onze gereduceerde last te vervoeren. Acht of negen mijl per dag lijkt niet veel, zelfs voor een vermoeide hond. Toch is het voor ons te veel, en dagelijks vallen er slachtoffers. Gisteren viel de arme kleine Nel onderweg, probeerde zich op te richten, maar viel weer, en keek smartelijk rond. Ze reed tot de avond mee, maar vanmorgen was ze even slecht, en rond het middaguur werd ze uit haar lijden verlost. Kort na de start vanmiddag viel Gus uitgeteld neer en, groter schrik, net voor we halt wilden houden stortte Kid in. Om het laatste geval konden we wel huilen. Hij had als een Trojaan getrokken, en z'n dappere hart dreef hem voort tot z'n benen het begaven, en hij viel om nooit meer op te staan. Het is nutteloos al dit hondenvoedsel mee te dragen, en we hebben besloten het met gulle hand uit de delen. De zeven overblijvende dieren liggen nu behoorlijk voldaan; in ieder geval zullen de arme drommels niet van de honger sterven....

7 januari

We hebben de honden losgemaakt van de treklijn, en hebben zelf zeven uur gestaag getrokken, waarin we volgens de sledemeter goed tien mijl aflegden. Toen we vertrokken keerde Boss terug naar het oude kamp, maar hoewel we hem later zagen volgen, is hij voor de avond niet opgedoken, hoewel etenstijd voorbij is. De rest van de dieren liep lekker naast de slee mee. Het is een raar eind voor ons team; ik denk niet dat ze ooit nog in het harnas komen, behalve om ze vooruit te helpen....

8 januari

....Birdie bleef vanmorgen in het kamp achter, maar kwam later toch. Boss is nooit meer teruggekomen, hij moet van pure uitputting neergestort zijn, maar met niemand in de buurt om hem het genadeschot te geven. Joe is vanavond opgeofferd voor het algemene welzijn. Gelukkig zullen de aantallen deze slachtpartijen niet lang meer mogelijk maken. Toch wordt

men na dit alles getroffen door het buitengewoon genadige gebrek aan intelligentie dat de dieren op deze tragische momenten aan de dag leggen. We hebben daar indrukwekkende voorbeelden van gezien.

Als de beslissing is gevallen, en de veroordeelde is aangewezen, was het onze gewoonte hem een eind naar achter de slee mee te nemen, en hem zo pijnloos mogelijk af te maken. Als het aangewezen slachtoffer was weggeleid, wist de rest van het team precies wat er ging gebeuren, en zover hun zwakke toestand toeliet hieven ze hetzelfde koor van geblaf aan, als wanneer ze eten kregen. Natuurlijk is de oorzaak precies hetzelfde: ze wisten op één of andere manier dat dit eten betekende. Maar het verbazingwekkende feit is, dat het slachtoffer het zelf nooit geweten heeft. Hij volgde altijd gedwee, blijkbaar met de indruk dat hij naar de plaats ging waar het eten vandaan kwam. Tot en met de laatste heeft er nooit één enig vermoeden van z'n einde getoond. Zo zagen we een dier van vreugde huilen naar z'n kameraad die naar de slachtbank werd geleid, en de volgende avond vol plezier dezelfde weg gaan. Het heeft iets dramatisch, maar het is goed te weten dat ze de intelligentie missen om hun lot te voorvoelen. Ik heb boven aldoor "we" geschreven, maar ik moet bekennen dat ik persoonlijk geen deel aan de slachtingen heb genomen. Het is een morele lafheid waar ik me diep voor schaam, en ik weet best dat m'n kameraden er net zo'n hekel aan hadden als ik....

9 januari

Onze vier overblijvende honden zwerven de hele dag rond de sleden. Soms liggen ze een ogenblikje, maar ze blijven nooit ver achter. Nigger en Jim gaan tamelijk goed, maar Birdie en Lewis zijn zwak en vermagerd. Arme Nigger voelt zich verloren zonder harnas; hij loopt soms dicht bij de lijnen, en loopt alsof hij nog meedoet met trekken.

10 januari

....We konden vandaag weinig aandacht aan de honden besteden. De arme Birdie gaf het vroeg op, en werd op de slee gelegd; omdat hij vanavond nog niet kon staan moesten we de hoop opgeven om hem te redden, en heeft hij de laatste adem uitgeblazen. Nigger en Jim blijven goed bij, maar Lewis alleen met veel moeite, en soms raakte hij een heel stuk achter....

14 januari

....Het gaat me aan het hart, maar de order moet gegeven worden: De honden worden morgen gedood. Ik heb over het werktuig nagedacht, een zwaar voorwerp, maar sommige kunnen we opnieuw nodig hebben, en ik heb geen zin iets achter te laten, tenzij het echt noodzakelijk is....

15 januari

Deze morgen werden Nigger en Jim een korte afstand van het kamp meegenomen en gedood. Dit was het droevigste van alles, we stonden allemaal met tranen in onze ogen. En dus is dit het einde van ons hondenspan. Het slot van een tragisch verhaal. Ik wil er eigenlijk niet over schrijven. In onze meest benarde ogenblikken keken we altijd uit naar de tijd dat we een paar van de dieren mee naar huis zouden kunnen nemen. Eerst waren het er negen, toen zeven, toen vijf, en tot het laatst waren we er zeker van dat we déze twee mee terug konden brengen....

Op 3 februari keert de groep terug naar het schip. Shackleton heeft zo erg scheurbuik, dat Scott besluit hem met het bevoorradingschip naar Nieuw Zeeland terug te sturen. Voor de winter invalt maken ze nog wat kleinere uitstapjes zonder honden. Er zijn echter puppies op het schip achter gebleven.

3 Juli

De winter gaat op een plezierige wijze voorbij, en allen zijn gezond en welgemoed. De puppies van vorig jaar zijn nu geen puppies meer, maar hebben zich ontwikkeld tot volwassen honden die al de genadeloze ruzieachtige karaktertrekken van hun ouders vertonen. In totaal zijn er acht in leven van de nesten van vorig jaar. Blackie, Nobby, Toby en Violet zijn nakomelingen van Nell, Roger en Snowball van Blanco en Wolf en Tin-Tacks van Vincka. De verschillende families zijn niet echt dol op elkaar, noch zijn ze onderling erg afhankelijk. We hebben echter besloten dat ze op zichzelf moeten letten, en hun eigen boontjes moeten doppen. Hoewel ze volgend jaar hun nut kunnen hebben, zijn we niet van plan ze op langere reizen mee te nemen. Daarom mogen ze rondscharrelen waar ze willen; er zijn kennels voor ze, en ze krijgen regelmatig te eten. Het resultaat van deze vrijheid is, dat er alweer nieuwe nesten op stapel staan. Het merendeel hiervan zal afgemaakt moeten worden, want er is weinig hoop dat het meer dan armzalige schepsels zullen zijn. Ondertussen zijn we op zoek naar namen, en de laatste suggesties zijn Plasmon, Somatose en Ptomaine....

20 augustus

Een tijdje geleden vonden we de arme kleine Tin-Tacks, die achter het dekhuis een nest puppies heeft, met haar mond onder het bloed. Ze was niet in staat om te eten, en Wilson vond na onderzoek dat haar tong zo'n vijf centimeter van de tongriem was gescheurd of ingesneden. De beste verklaring schijnt dat het arme beest aan een blik is vastgevroren, en het in de schrik heeft afgeschud of gebeten. Het was een verschrikkelijk voorval, maar het toont de verbazingwekkende levenskracht van deze honden, dat ze binnen een paar dagen weer kon eten, en rondsprong alsof er niets gebeurd was. Ze had kennelijk geen pijn meer. Maar hoewel ze zelf kan eten, kan ze zich niet schoonhouden. En ze zal waarschijnlijk in zo'n slechte toestand geraken, dat we haar moeten afmaken....

Men treft voorbereidingen voor de terugkeer naar de bewoonde wereld. Het schip is echter nog door het ijs ingesloten, en men besluit een vaargeul door het ijs te zagen. Men zet een tent op het ijs bij de plaats waar gewerkt wordt.

31 december

....Iedere dag kwam de hondenslee van het schip, beladen met meel, biscuits, boter, suiker en jam, zodat er van alle benodigdheden een voorraadje was, en dat was hard nodig!...

16 februari 1904 komt de Discovery vrij, en vaart met de Terra Nova en de Morning naar Nieuw Zeeland, waar ze op 1 april de haven van Lyttelton binnenlopen.

E.K.